

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НУРЛАТСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

09.03.2022

**КАРАР
№ 251**

Нурлат шәһәрендә жирләү урыннарын
карап тоту кагыйдәләрен раслау түрүнда

«Россия Федерацииндә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы һәм «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы белән житәкчелек итеп, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен (1 нче күшымта) расларга.
2. Элеге каарны мәгълүмат стендларында һәм Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында иғълан итәргә.
3. Элеге каарның утәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Житәкче

Р.Р. Хәмзин

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы Башкарма
комитетының 09.03.2022 № 251
карапына 1 нче күшымта

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Нурлат шәһәрендә җирләү урыннарын карап тоту қагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Зират - үлгән кешеләрнең мәетләрен һәм кремациядән аларның көлләрен күмү
өчен урын (территорияләре) булган шәһәр төзелеше комплексы яисә объект.

Гамәлдәге санитар нормалар нигезендә үлгәннәрнең гәүдәсен (калдыкларын) күмүне
зиратларда гына башкарырга рөхсәт ителә.

1.2. Нурлат шәһәре зиратлары һәм зиратлар биләгән жир кишәрлекләре муниципаль
милек булып санала, хужалык карамагында санала.

1.3. Зират көн саен: майдан сентябрь аена кадәр - 8 сәгатьтән 18 сәгатькә кадәр,
октябрьдән апрельгә кадәр - 8дән 17 сәгатькә кадәр ачык.

Үлгән (вафат булган) кешеләрнең мәетләрен (мәетләрен, жәсәдләрен) җирләү (алга
таба - үлгән кешеләрне күмү) көн саен 10 сәгатьтән 16 сәгатькә кадәр башкарыла.

1.4. Зират территориясе юллар белән участокларга бүленә. Юлларда участок
номерлары күрсәткечләре билгеләнә. Зиратка төп керү юлында аның Нурлат
муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан административ-хужалык
биналары, участоклар, юллар, махсус участоклар, гомуми қулланылыштагы
уриннар, су үткәрү краннары һәм башка ритуаль хужалык объектлары белән
расланган схематик планы билгеләнә.

1.5. Ирекле территориясе күмәк җирләүне башкарырга мөмкинлек бирә торган
зиратлар ачык дип атала.

1.6. Зират статусы, санитария таләпләрен исәпкә алыш, Нурлат муниципаль районы
башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә һәм Нурлат муниципаль районы
Башкарма комитетының хокукый акты белән раслана.

1.7. Үлгән кешене күмү өчен бер кабер өчен 1,8 x 2,5 м күләмендә жир кишәрлеге
бирелә, янына туганын җирләү очрагында 2,5 x 3,0 м күләмендә. Жирләүгә бирелгән
жир кишәрлеге чикләрендә күмгәннән соң әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән
тәртиптә өсте корылмаларын урнаштырылыша мөмкин.

2. Үлгәннәрне күмү һәм кабер өстенә кабер өсте корылмаларын урнаштыру тәртибе

2.1. Үлгәннәрне күмү үлем турында таныклыklar нигезендә башкарыла.

2.2. Зиратларда күмү заказлары, қагыйдә буларак, үлгәннәрнең дини үзенчәлекләрен
һәм милли традицияләрен исәпкә алыш, бер тәүлек эчендә, Нурлат муниципаль
районы башкарма комитеты аша рәсмиләштерелә.

Заказчы белән килештереп күмү вакыты заказ биргәндә билгеләнә.

2.3. Ачык зиратларда жирләү өчен жир кишәрлекләрен бирү күмүгә заказ кабул иткәндә кичекмәстән рәсмиләштерелә.

2.4. Ачык зиратларда яки гамәлдәге зиратларның өстәмә бирелгән участокларында жирләү, кагыйдә буларак, әзерләнгән каберләрнең гамәлдәге нумерациясе буенча эзлекле тәртиптә башкарыла.

2.5. Барлық зиратларда да каберлекләрне күмү, минеральләшу чоры тәмамлангач (соңғы күмелгәннән соң 15 ел), Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты рөхсәте һәм каберләре теркәлгән гражданнарның (оешмаларның) язмача гаризасы нигезендә, булган участоклар чикләрендә рөхсәт ителә.

2.6. Туганнары кишәрлекенең буш урынында күмү Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан шуши участокта урнашкан каберлекләр теркәлгән гражданнарның (оешмаларның) язма гаризасы буенча рөхсәт ителә.

Туганнары кишәрлекләрендә көлле урналарны жиргә күмү Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан алдагы күмү срокына бәйсез рәвештә гражданнарның (оешмаларның) гаризасы буенча башкарыла.

2.7. Архив документлары булмаган туганнар каберлекләренә яисә мондый каберлекләр белән чикләрдәге буш урыннарга Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты рөхсәте белән якын туганнарының язмача гаризалары нигезендә башкарыла (аларның туганлык дәрәҗәсе тиешле документлар белән, ә алар булмаганда - суд каары белән расланырга тиеш).

2.8. Кабер өстенә күмелгән вакытта үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, аның туган һәм үлем датасын, күмүнең теркәү номерын күрсәтеп, билге куела.

2.9. Һәр күмелү Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсендә жирләү урыны өчен бирелгән номерларны һәм каберлекне, үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, аның туган һәм үлгән датасы теркәлә. Күмелгән урыннарны теркәү китабы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетында мәңгеле саклана.

2.10. Ясап куела торган һәм урнаштырыла торган кабер корылмалары башка күмү урыннарына үтеп керүгә һәм зират территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга комачауламаска тиеш.

2.11. Кабер корылмаларын кую бүлеп бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә башкарыла.

2.12. Гражданнар (оешмалар) тарафыннан куелган кабер ташлары аларның милке булып тора.

2.13. Һәйкәлләрне, стелаларны, мемориаль такталарны, башка истәлекле билгеләрне һәм кабер ташларын күмү урыныннан читтә урнаштыру тыела.

2.14. Яңа яки кабер өсте корылмаларына, чыннан да, үлгән кешеләр түрүнда мәгълүматларны чагылдырмый торган биографик мәгълүматлар язу тыела.

2.15. Кабер өсләренә куелган таләпләргә туры килмәгән корылмаларны куйган гражданнар әлеге кисәтүне алган вакыттан 20 көн эчендә аларны сүтеп алу

кирәклеге турында язмача кисәтеләләр, шуннан соң Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан төзелгән комиссия аларны кабер өсләреннән алу турында карап кабул итә.

2.16. Куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстендәге корылмаларны аларны урнаштырган затлар тарафыннан яисә рөхсәт ителгән житешсезлекләрне бетерүдән баш тарткан очракта, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан күрсәтелгән затларга киткән чыгымнарны кертеп демонтажлау башкарыла.

2.17. Кабер өстендәге корылмаларны сүткәннән соң, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты аларны урнаштырган затларга зират территориясеннән аларның калдық өлешләрен сүту һәм алыш чыгу кирәклеге турында язмача хәбәр итә.

Бер ел дәвамында демонтажланган кабер өсте корылмалары хужасыз дип таныла һәм икенчел эшкәрту өчен махсуслаштырылган предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.

3. Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты вазыйфалары.

3.1. Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм тәэммин итәргә бурычлы:

- жир кишәрлеген күмү өчен бүләп бирелгән нормаларны үтәү;
- дәүләт саклавында булган хәрби каберләрне һәм каберләрне тиешле тәртиптә тоту;
- янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;
- югарыдагы оешмаларның төп кагыйдәләрен, адресларын һәм телефоннарын күренеп торган урынга элү.

4. Каберләрне, кабер өстендәге корылмаларын карап тоту

4.1. Жирләүне башкаручи гражданнар (оешмалар) корылмаларны һәм яшел утыртмаларны (кабер өеме, һәйкәл, цоколь, чәчәк түтәле) тиешле хәлдә үз көчләре белән йә шундый хезмәтләр күрсәтүче затларның көчләре белән карап торырга тиеш..

5. Зиратларга бару кагыйдәләре, гражданнарның хокуклары һәм бурычлары

5.1. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

5.2. Зират территориясенә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш:

- һәйкәлләрне һәм башка кабер өстендәге корылмаларны, күмү милекчесе рөхсәтеннән башка мемориаль такталарны билгеләргә, янадан эшләргә һәм төшерергә ярамый;
- кабер өстендәге корылмаларны, мемориаль такталарны, зират җиһазларын бозарга, территорияне пычратырга;
- яшел утыртмаларны ватарга, чәчәкләрне өзәргә;
- этләр йөртергә, йорт хайваннары көтәргә, кошлар ауларга ярамый;

- учак ягу, туфрак, ком яки балчык алу өчен чокыр казу, жирнең өске катламын алындыла;
- спиртлы әчемлекләркуллану һәм аек булмаган хәлдә йөрү тыела;
- ул ябылганнын соң зират территориясендә йөрергә;
- төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдыру;
- чит милекне үзләштерү, аны күчерү һәм башка үзлектән гамәлләр башкару;
- Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты рөхсәтеннән башка зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт чаралары (инвалидлар һәм өлкәннәр Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан махсус бүләп бирелгән зиратлар территориясе буйлап йөрү өчен жиңел транспорт белән файдалана алалар);
- вафат булган зат сурәтләнгән рәсем сәнгате әсәрләрен аның янын туганнары ризалыгыннан башка таратырга.

5.3. Зиратлар территориясендә зиратларны чәчәкләр, йолалар һәм каберләрне төзекләндөрү материаллары белән сату итү бары тик Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты рөхсәте белән генә башкарылырга мөмкин.

5.4. Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчелеге тарафыннан барлыкка килүче мөлкәти һәм башка бәхәсләр аның компетенциясе чикләрендә яисә суд тәртибендә хәл ителә.

5.5. Әлеге Кагыйдәләр Нурлат муниципаль районы зиратына керә торган жирдә урнашкан мәгълүмати стендларда танышу өчен элеп куела.